

Gystad, Nina Refsum

Fra: Gunnar Lillebo [gunnar.lillebo@porsanger.kommune.no]
Sendt: 4. desember 2007 15:22
Til: Postmottak FD
Emne: Forsvarspolitisk utvalg og forvarsstudien 07- ivitasjon til høring
Vedlegg: FS07.doc



FS07.doc (72 kB)

Porsanger kommune viser til invitasjon til høring vedr FS07 og FPU.

Vedlagt ligger PK innspill til Forsvarsdepartementet i saken.

Med vennlig hilsen

Gunnar Lillebo
Rådmann
Porsanger kommune
Tlf 78 46 04 01/mob 92 03 08 52
Email: gunnar.lillebo@porsanger.kommune.no

FORSVARSDEPARTEMENTET	
SAKNR. 0604006-132	
05 DES 2007	
ARKBET:	201.01
KASSETTES 5 ÅR	
KASSETTES 30 ÅR	
BEVARES	

Porsanger kommune

Forsvarsdepartementet
Postboks 8126 Dep
0032 Oslo

Vår ref
2007/3086-12/X10

Deres ref:
2006/04006-73/FD IV/ESP

Saksbehandler
Gunnar Lillebo
Tlf 78460401
gunnar.lillebo@porsanger.kommune.no

Dato
04.12.07

Forsvarspolitisk utvalg og forsvarsstudien 07 - svar på høring - Porsanger kommune

Innledning

Porsanger kommune (PK) viser til høringsbrev fra Forsvarsdepartementet vedrørende Forsvarsstudie 07 (FS 07) og arbeid utført av Forsvarspolitisk utvalg (FPU) d.å.

Dokumentet med gitte vedlegg gir kriterier og betraktninger i forbindelse med grunnlag for dimensjoneringen og følgende struktur av forsvaret i Norge. PK vil i dette høringsbrevet begrense seg til å omtale de forhold og områder som direkte eller indirekte har betydning for PK og tilstøtende områder.

Sitat fra forsvarsdepartementet: ” *Begge rapportene understreker den strategiske viktigheten av nordområdene.- Satsning på nordområdene er en klar politisk prioritering, og at både FS 07 og FPU legger vekt på at aktiviteten der skal styrkes , er gledelig , sier Strøm-Erichsen. ”*

Videre påpekes det fra departementene: ” *at en vedvarende hovedutfordring er å sørge for en mest mulig forutsigbar balanse mellom Forsvarets oppgaver, ambisjonsnivå og ressurstilgang. Forsvarets fremtidige innretting vil bli sett i en helhet der både sikkerhets- og forsvarspolitiske, operative, økonomiske og en rekke andre hensyn vil spille inn. Dette vil også inkludere en regional- og distriktspolitisk konsekvensvurdering.”*

Høringssvaret tufter seg derfor i all hovedsak på de politiske signaler og orienteringer som er tilkjennegitt gjennom endret trusselbilde og økt satsning på Nordområdene. Slående for studien er at den ikke har ett eneste militærfaglig argument for å legge ned driften på Porsangmoen. Det er derfor grunn til å anta at forslaget om opphør av militær aktivitet ved Garnisonen i Porsanger (GP) er økonomisk relatert.

Postadresse
Rådhuset
9712 Lakselv
E-post: postmottak@porsanger.kommune.no

Besøksadresse

www.porsanger.kommune.no

Telefon
78460000
Telefaks
78460001

Bank
7594.05.00117
Org.nr
959 411 735

Forsvaret og Porsanger

Historisk sett har PK vært en stor forsvarskommune. GP har gjennom etterkrigstiden vært den største og viktigste arbeidsplassen i kommunen. Avdelingen var i 1992 på sitt største med over 1100 personer tilknyttet garnisonen. Etter dette har antallet ansatte ved GP blitt gradvis svekket fra midten av 90 tallet fram til i dag, hvor avdelingen har om lag 120 igjen. Dagens virksomhet består av hovedsete for Heimevernersdistrikt nr 17 (HV-17), Jegerkompaniet (HSTY), Forsvarets Logistikkorganisasjon (FLO), Forsvarsbygg (FB), Heimevernets Befalsskole (HVBS), Forsvarets Sanitet (FSAN) og Forsvarets Studiesenter (FSS).

Det drives alliert trening med ca 500-800 utenlandske soldater hvert år. Disse avdelingene er stasjonert på GP i inntil 3 måneder hvert år for å trene i et av Europas mest krevende områder. I tillegg til dette er 330 Skvadronen etablert på Banak, og utgjør et hele i Forsvarets virksomhet.

Forsvarsstudien påpeker at det er et problem at det ikke finnes barneskole på Porsangmoen. Nærmeste barneskole er Lakselv ca 15 minutters busstur unna og utgjør intet problem.

Som en følge av at kommunen har et nært forhold til Forsvaret er svært mye lagt til rette for at forsvaraktivitet kan finne sted i kommunen. Store områder er knyttet til dette og tilrettelegging av annen samfunnsaktivitet har alltid blitt tilpasset Forsvarets behov og ønsker.

Forsvaret og Nord-områdene

Finnmark har ca. 73 000 innbyggere, hvorav ca. 45 000 bor i Vest-Finnmark. Forsvarets tilstedeværelse må være synlig og tilstrekkelig desentralisert for å skape den nødvendige legitimitet blant befolkningen i Finnmark. Dimensjoneringen gjenspeiles av de endringsprosesser som tilvirkes på bakgrunn av vår tids politikk. Fylket på størrelse med Danmark og med kun ett heimevernsdistrikt lokalisert til Høybukta blir avstandene veldig store i en krisesituasjon. Mer naturlig ville ha vært å vurdere en lokalisering av ett heimevernsdistrikt til Midt-Finnmark.

En petroleumsaktivitet, som er stadig økende utenfor kysten av Finnmark, medfører et økt fokus og interesse for området. Det synes som om aktiviteten og nærværet av en nabo som viser stor forsvarsaktivitet er med på å øke presset omkring Finnmark. Russisk aktivitet er merkbart økende utenfor kysten av Nord-Norge.

Norge har en uavklart grenseinndeling i Barentshavet (Gråsonen) og har heller ikke full internasjonal støtte i Svalbard-spørsmålet. Ved å legge ned eller redusere aktiviteten i vestfylkets eneste militære garnison, sendes et signal som kan oppfattes som en nedprioritering.

Regjeringen uttrykte gjennom Soria-Moria erklæringen etter valget i 2005 at Nordområdene er et av de viktigste satsningsområdene. Bakgrunnen er prognoser som sier at opptil en fjerdedel av uoppdagete petroleumsressurser ligger i Arktis, videre at områdene har store fiskeressurser av nasjonal verdi. Energiforsyning og energisikkerhet er en av de viktigste faktorer innen internasjonal politikk. Det må forventes en stor interesse for Nord-områdene.

Gassanlegget på Melkøya er utpekt av Forsvarssjefen som det største terrormålet i landet. At befolkningen i Finnmark kan føle en viss uro over at Forsvaret bygger ned er forståelig, både sett med historiske øyne og tatt i betraktningen et økende internasjonale engasjement i Nord-områdene. Dette blir også støttet av Politimesteren i Vest-Finnmark, Arild Aaserød, (ref Finnmark Dagblad 7. nov 07), samt av samtlige ordførere i Finnmark.

Garnisonen i Porsanger

Porsangmoen/ Halkavarre har ypperlige samtreningstilgjengelig kapasitet i Halkavarre øvings- og skytefelt. Tilbakemeldingene fra disse avdelingene er at "klasserommet" (øvingsfeltet) overgår alt annet. Øvelser som "Barents Peace" og "Barents Resque" har vist hvilken betydning Forsvaret har i en beredskapssammenheng.

FS 07 konkluderer med at skyte- og øvingsfelt er Forsvarets viktigste klasserom. Likevel er anbefalingen å avvikle militær aktivitet ved GP, som sannsynligvis er det beste klasserommet i Europa.

Forsvarstudien 2007

Forsvarstudien er omfattende og tar for seg hele det framtidige nasjonale forsvar. Med bakgrunn i dette velger PK og kommentere sidene 36 – 48, hvor studien omtaler GP og Banak flystasjon.

- 5. 5. 10 (Heimevernet)
Heimevernets utdanningscenter (HVU), herunder HVs befalsskole (HVBS) på Værnes legges ned. HVs utskrevne befalskurs (HVUB) på Værnes og ved GP, samt mannskapsutdanningen ved disse avdelingene, legges også ned.
- 6. 3 (Anbefalt basestruktur for hæren)
Hærens fremtidige virksomhet anbefales konsentrert til Indre Troms og i Østerdalen garnison, i tilknytning til de store skyte- og øvingsfeltene i disse områdene. Det anbefales ikke å opprettholde videre drift av Garnisonen i Porsanger som base for hæren. Videreføring av Porsangmoen vil medføre at hærens kompetanse spres på flere baser, med økte driftsutgifter som konsekvens.
- 6. 5 (Anbefalt basestruktur for luftforsvaret)
Banak videreføres som stasjonsgruppe underlagt Bodø hovedflystasjon i forbindelse med bruk av kampfly i Halkavarre skytefelt, så lenge dette feltet er operativt.

Konsekvenser for PK

Konsekvensen av et vedtak om å legge ned Forsvarets aktivitet i Porsanger kan prinsipielt ses på 2 måter. Det ene er at kommunen mister arbeidsplasser og derav tap av inntekter og innbyggere. Et annet forhold er et trygghets- og sikkerhetsforhold. Dette forholdet er relatert til hva og hvordan innbyggerne oppfatter Forsvaret. Behovet for en rask og potent enhet som kan på kort tid støtte det sivile samfunnet – ble illustrert under orkanen "Narve", med rask inngripen av enheter fra GP. For Porsanger og midt-Finnmark er beredskapsressursene få og begrensede.

Mulige konsekvenser kan være:

- Offentlige arbeidsplasser i samiske kjerneområder reduseres ytterligere, ca 600 er tapt ifm Forsvarets omorganisering etter 1990. For Porsanger kommune vil FS 07 bety en

fullstendig **rasering** av kommunens arbeidsmarked og det vises i denne sammenheng til forsvarrets egne beregninger hvor $120 \text{ stillinger} * 2,5 = 300 \text{ stillinger}$.

- Båndlagte og tilpassende arealer til skytefelt, må frigjøres til annen virksomhet.
- En endring på beredskapen ved Banak flyplass kan redusere kapasitet og fremtidig satsning på flyfrakt, eksport og import med store fly.
- Sikkerhet og beredskap for påkomne kriser, naturkatastrofer m.m. svekkes betydelig.

Konsekvenser for Nordområdene

I overskuelig framtid vil sikkerhetsutfordringene nasjonalt, være sentrert om Nordområdene. Dette er et faktum, som må være avgjørende for hvor Forsvaret er lokalisert. De interesser Norge har, og de internasjonale forpliktelsene tilsier en øket tilstedeværelse. Dette oppnår en ikke med å nedlegge aktiviteten den militære aktiviteten i Porsanger.

Ved en nedleggelse av Forsvarets aktivitet i Porsanger vil dette medføre:

- HV-distriktet som representerer Forsvaret overfor sivile instanser i Vest-Finnmark, og er et viktig bindeledd til Fylkesmannen og Politimestrene ved kriser – vil forsvinne.
- Hæren vil ikke kunne bidra med tilstedeværelse av enheter tilpasset og utrustet for fylket. Kommunikasjonslinjene og avstander kan være hindringer for innsetting.
- Forsvaret vil ikke ha lokale ressurser i form av ledelse, materiell og mennesker som er organisert og samtrent til disposisjon ifm samfunnsikkerhet.

Forsvaret har en meget sentral funksjon for Finnmark i fred, krise og krig.

Avslutning.

Ut fra økonomiske betraktninger er følgende å anføre:

- For Forsvaret er det marginale besparelser ved å legge ned HV-17 på GP og slå det sammen med HV-18 i Kirkenes.
- HV-17 har i dag moderne kontorlokaler for å kunne huse seg selv, eller evt et sammenslått distrikt.
- HV-17 har tilgang på skyte- og øvingsfelt på GP som tilfredsstillende alle krav for HV's våpen.
- I Kirkenes ligger skytebanene/felt rundt flyplassen, og er en utfordring mht sikkerhet og kostnader ved renovering/utbygging.

Skyte- og øvingsfelt er følgende å bemerke:

- Både HV og Hæren kan benytte alle sine våpen på GP, - hvilket ikke kan gjøres ved GSV.
- Luftforsvaret kan slippe bomber fra 16.000 fot i Halkavarre. Indre Troms kan dette kun gjøres fra 5.000 fot.
- Marinejegerkommandoen øver nærmere 2 mnd årlig på GP, da skytefelt med omliggende terreng gir relevant trening for internasjonale operasjoner.
- Redningsskvadronen på Banak gir optimal sikkerhet for nasjonale og allierte avdelinger som trener på GP.
- Banak som kan ta imot alle kjente flystørrelser.
- Stor havnekapasiteten i Porsanger, Alta og Hammerfest muliggjør strategisk overføring av styrker/materiell.

- Kapasiteten på andre skytefelt i Nord-Norge er brukt opp, avdelinger fra Troms trener årlig på GP pga vansker med å slippe til i egne skytefelt.
- Allierte avdelinger og spesialavdelinger har optimale treningsforhold på GP. Spesielt England og Nederland bruker treningsfeltet mye.
- Hæren i Indre-Troms nytter GP og skytefeltet årlig pga dårlig tilgang på baner i Troms. Dette forverres ytterligere ifm FS-07.
- Skytefeltets aktivitet har et avklart forhold til reindrifta (avtale).
- Aktivitet i skytefeltet forstyrrer ikke sivilbefolkning og institusjoner som eksempelvis Viken-senteret i Troms.

I et sikkerhetsperspektiv og med tanke på reaksjonsevne anføres:

- Det er ikke akseptabelt at Forsvarets avdelinger lokaliseres som foreslått. Avstanden mellom Kirkenes og Indre Troms er nærmere 1000 km.
- Mange fjelloverganger, skred- og rasfarlige områder, flomutsatte broer, gjør Vest-Finnmark avskåret fra støtte fra Forsvaret ved kriser. (Ref stormen Narve.)
- Hær og HV-avdelinger må lokaliseres sentralt i Finnmark slik at sannsynligheten for støtte til hele Finnmark optimaliseres.
- Det er behov for en fremskutt operasjonsbase som kan ta i mot avdelinger, både ved militære og sivile kriser.
- Det er uklokt å ha Forsvarsressurser i "et hjørne av Finnmark", da sannsynligheten for å bli sperret inne ved uvær/vinterforhold er stor.

Andre momenter

- Marginaliseringen av Forsvaret i Finnmark mht volum, gradsstruktur og kompetanse videreføres dersom GP legges ned, - helt uakseptabelt.
- GP's kapasitet bør utnyttes bedre ved at flere aktivitet tilføres, eks Etterretningsbataljonen fra Troms hvor dagens Jegerkp tilhører.
Alternativt kan GP være en utdanningsgarnison både for elementer i Indre-Troms og Garnisonen i Sør-Varanger, med stedlig fotfeste i dagens jegerkp.
Det vil være samfunnsøkonomisk å utdanne inntil 500 soldater i året fra Hæren på GP.

Politisk behandling

FS07 ble behandlet av formannskapet i Porsanger kommune 28 november 07, hvor følgende vedtak ble truffet:

Porsanger kommune er sterkt kritisk til konklusjonene i FS07 vedrørende avvikling av Forsvarets aktiviteter i Porsanger. Med henvisning til anførte momenter avvises den foreslått hær og heimevernsstruktur for Finnmark i FS07.

Med hilsen

PORSANGER KOMMUNE

Mona Skanke
Ordfører